

Bornovolokov O., postgraduate student of the Culturology department, National Pedagogical Dragomanov University, Lecturer of Ukrainian Evangelical Theological Seminary (Kyiv, Ukraine), E-mail: oleg.bornovolokov@uets.net

Life and ministry of the English theologian Donald Gee in Ukraine before the World War II

Abstract. *This article reveals the life and ministry of the prominent English theologian, teacher and pastor Donald Gee during his stay on the territory of Western Ukraine from 1930 till 1939. While taking part in the life of the churches of Evangelical Christians, he made great influence on the spiritual education and put much efforts to dispose the churches from fanaticism, exaltation during services, uncontrolled manifestations of the «spirit»; though he was always behind the scenes, as he was very modest and not a public person.*

During four decades, from 1920s to 1950s, Donald Gee was travelling a lot, teaching and forming young Pentecostal movement. He listen to people and preached to the Pentecostal Christians on five continents. Probably there was no other man in that period who would have similar worldwide experience in Pentecostal movement. Works of this world known theologian became a handbook for many generations of Pentecostal Christians.

Author is providing classification of the articles of this theologian, which helps to clearly and systematically reflect the legacy of Donald Gee. This article also shares information to help understand the place of this theologian in that particular period of history and religious environment in Ukraine before the Second World War.

The study is based on the monographs, memoirs and articles from different periodicals. The first part of the article shares the biography of this theologian. Further chapters show his work and ministry at the Bible Seminary in Danzig city and his work in «Reconciler» magazine. The last part of the article contains the list of his articles in «Reconciler» magazine in the period from 1930 to 1939.

Keywords: *Pastor, Pentecostals, Evangelical Protestantism, Evangelical Christians of Holy Pentecost, Pentecostal (Evangelical Faith) Christians, Evangelical Baptist Christians, Russian Pentecostal Mission, baptism of the Holy Spirit, filling with Holy Spirit, new birth, renewal, repentance*

УДК 821.111 (73) 92

Грабовська І. М.,

кандидат філософських наук, старший науковий співробітник
Центру українознавства КНУ ім. Тараса Шевченка
(Київ, Україна), E-mail: visnukdnu@i.ua

Талько Т. М.,

кандидат філософських наук, доцент
ДНУ ім. Олеся Гончара
(Дніпро, Україна), E-mail: visnukdnu@i.ua

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПОСТКОЛОНІАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ У ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Анотація. *У статті проаналізовано використання постколоніальної проблематики в філософських роботах, видрукуваних останніми роками у провідних філософських журналах РФ «Вопросы философии» та «Философские науки». Акцентовано увагу на трансформації розмислів від характеристики імперськості Росії до виправдання неоімперської політики сучасного Кремля. Робляться висновки щодо участі російських філософів у процесі ідеологічного забезпечення інформаційної війни Росії проти України.*

Ключові слова: *Україна, Росія, постколоніальна проблематика, інформаційна війна, філософи РФ.*

У ідеологічному протистоянні як частині гібридної війни, яку веде сучасна путінська Росія проти України, активно використовується тематика, притаманна гуманітарним дискурсам постсовєтської доби. Серед найактуальніших проблем такого спрямування наступні: політики пам'яті та ідентичності, спільної історії як самодостатньої цінності, цивілізаційного вибору та цивілізаційного розламу,

проектів майбутнього тощо. До найактуальніших питань належать і дослідження колоніального/постколоніального стану країн постсоветського простору та імперськості/постімперськості/неоімперськості Росії.

Проблемним полем аналізу даної статті стали теоретичні нароби авторів головних філософських видань РФ «Вопросы философии» та «Философские науки» постсоветського періоду. Так на початку 90-х років ХХ століття у серії статей, видрукованих «Вопросами философии», йшлося про необхідність перекодування імперської свідомості у населення постсоветської Росії та подолання наслідків колоніального минулого колишніми республіками ССРСР. Тоді питання колоніального статусу колишніх республік Союзу та імперськості Росії у її іпостасях Російської імперії, ССРСР як трансформованої Російської імперії в тоталітарну ідеологічну континентальну імперію цікаво і ґрунтовно вивчалось філософами постсоветської доби. Наприклад, відомий советський, а потім і російський філософ В.К. Кантор у статі 1993 року «Западничество как проблема русского пути» пише: «Историософское осмысление пути России – одна из постоянных тем и проблем русской мысли. Представляется, что в резко изменившейся жизненной ситуации наших дней эта традиция нуждается в продолжении и развитии. Уже недостаточен анализ историософских идей прошлого, необходим сегодняшний, рожденный нынешним положением дел анализ «русского пути». Слишком серьезен и значителен пережитый и накопленный Россией опыт, чтобы не попытаться его заново осмыслить...» [1, с. 24]. Але не тільки теоретичним аналізом пропонують постсоветські філософи 90-х обмежити осмислення пройденого Росією шляху. Вони пропонують і нові моделі майбутнього, які відповідали б європейській перспективі РФ. «Стремление России последних лет, пытающейся выйти из кошмара тоталитаризма, к европеизации – очевидно. ... Борьбу с большевизмом сменила – в ситуации распада империи – борьба за выживание: каждого человека в отдельности и всей России в целом, ибо именно она была становым хребтом империи» [1, с. 24], – пише В. К. Кантор. Як бачимо, питання про «неімперськість» Росії навіть не постає. Її історія сприймається автором (і він не один тоді так вважав!) як історія імперії. Пошуки причин існуючих бід Росії йшли у різних напрямках, але позитивним був той факт, що чимало науковців РФ приходило до висновків про внутрішні глибинні підстави специфіки російського розвитку та тяжких проблем, які залишилися їй у спадок. «Стало вдруг почти расхожим мнение, что беды наши все же не от «инородцев», а суть плоды самобытного роста и развития» [1, с. 24], – зазначає філософ В. К. Кантор.

В 90-х – 2000-х роках Росія намагалася вийти на демократичний шлях розвитку, хоча в країні вже почали піднімати голови «червоно-коричневі», які назвали себе «істинними патріотами». Та в часи президента Бориса Єльцина вони ще не мали ні сили, ні статусу, який отримали потім при В. В. Путіні. В. К. Кантор зазначає: ««Патриоты» суеются, шумят, грозят, манифестируют, желают прогнать правительство реформ во главе с Ельциным, но опять же есть четкое ощущение, что государственно-националистические призывы вспомнить величие России и блага социализма проваливаются куда-то в пустоту. Народ за ними не идет. Кряхтя и постанывая, он идет за нынешними демократами, справедливо ругая их при этом, но – идет» [1, с. 24]. І далі філософ тонко підмічає причину «повороту на Захід», який спорадично, хоча й не часто, виникає в російській історії, та підстави вибору демократичного майбутнього постсоветською Росією. В. К. Кантор наголошує: «Потому что за этими демократами – Запад, западная помощь, чистая и сытная западная жизнь или – надо, наконец, осмелиться это сказать, – вековая российская мечта стать «столь же цивилизованными, как Запад»» [1, с. 24].

Тоді, у далекі 90-ті рр. ще були великі очікування щодо вестернізації Росії. Загальником стало твердження про можливість європейської демократичної сучасної держави для РФ. «Сегодня Россия получила новый шанс на преодоление собственного изоляционизма – в возникшей возможности открыться миру и открыть мир для

себя» [1, с. 34]. Хоча й тоді найбільш проникливими мислителями висловлювались серйозні побоювання щодо здатності Росії послідовно пройти шлях європейської трансформації і перетворитися на цивілізовану європейську державу. Філософ В. К. Кантор висловлює існуючу тривогу: «Но встает серьезнейший и даже роковой вопрос: хватит ли у нас терпения и выдержки, силы и прилежания самим строить цивилизованное общество, не захотим ли мы снова просто отобрать имущество у соседа, иными словами, надолго ли этот поворот умов на Запад или это временное помутнение разума у народа, изверившегося в коммунизме и в православии, которое со времен Горбачева пытаются сызнова превратить в государственную идеологию? Не пройдет ли и вера в Европу? Узвзленное имперское самолюбие возьмет верх и – взрвет из своей берлоги медведь национализма или даже национал-социализма... Что тогда? Даже подумать страшно. Поэтому и хотелось бы понять, насколько, так сказать, «западническое» умонастроение отвечает особенностям российского исторического развития» [1, с. 25].

Таку ж тривогу з приводу майбутнього Росії висловлює і філософ І. К. Пантін. У статті «Россия в мире: историческое самоузнавание», що вийшла у «Вопросах философии» 1993 року, мислитель роздумує над трагічністю тоталітарного минулого Росії та причинами краху найкращих прагнень російського народу до світлого майбутнього. «...история СССР – это сплошной кровавый хаос, который не поддается рациональному объяснению, в нем невозможно отыскать начала и концы, причины и следствия, если не детерминировать все происходящее дьявольской волей тирана, маньяка, убийцы» [2, с. 21], – пише І. К. Пантін. І далі автор висловлює припущення: «Мне кажется, что судьбы России определялись слишком долго недобровольной, вынужденной, вспышкообразной деятельностью народа, который, будучи готов на героические жертвы, почти никогда не был в состоянии воспользоваться плодами этой деятельности. Его обманывали? Несомненно. Но в том-то и дело, что народ, особенно его «низы», всегда добровольно поддавался обману честолюбцев, особенно в эпохи крутых переломов, когда «опасность анархии множества волей, вкусивших от свободы самоутверждения», неизбежно порождает другую опасность – «эксплуатации неосознанных (не доведенных до уровня саморефлексии, самоконтроля, самоограничения) социальных устремлений и импульсов человеческой толщи» [2, с. 23].

Чимало серйозних російських мислителів схилилось до думки, що біди Росії були наперед задані однобічним засвоєнням західних ідей, зокрема, марксизму, які на російському ґрунті породили більшовизм. (Далі наводиться розлога цитата зі статті В. К. Кантора «Западничество как проблема «русского пути»», оскільки ця цитата є дуже показовою і типовою для подібних роздумів) «Напрасно более трезвые и европейски просвещенные умы России предупреждали, что этот путь гибелен, что на Западе много и других учений, нейтрализующих учение о социализме, обогащающих его, что нельзя, пользуясь плодами с дерева европейской цивилизации, забывать о ее сложной корневой системе, что было бы трагическим заблуждением считать, что одна единственная теория, взятая с Запада, может стать фундаментом всей русской жизни, что таким путем мы сможем привить себе европейскую цивилизацию. Это будет на самом деле очередной фасадной вывеской, на которой будут написаны европейские слова, а скрывать она будет дикость и варварство. Так и получилось. Вместо того, чтобы вестернизировать Россию, большевики смели и те европейские институты, которые снова пустили корни на нашей земле: земельную и иную частную собственность, суд присяжных, земское самоуправление, попытались уничтожить христианство даже в его сервиллистском облике и т.п. Россия со времен ее «московизации» строилась, как огромный военный лагерь, как Орда, готовая по приказу вождя-императора к любым боевым действиям. Подточенное европеизацией самодержавие ослабело, не могло выполнять роль ядра войска. Большевики создали новое ядро – партию, организованную как боевой отряд, спаянный железной

дисципліной. Вони перехватили ініціативу у самодержавія, забравши його роль, роль вожака орди, і видвинув лозунг «грабь награбленное», заявив, що достатньо знищити свій правлячий клас і богачей, чтобы зажечь как в Европе, большевики, по сути дела, пробудили – никогда до конца не засыпавшее – степное начало в русском человеке. И Русь пошла за большевиками, сквозь их европейские лозунги просвечивало привычное – «ханской сабли сталь» (А. Блок). Блок в «Скифах» это зафиксировал гениально, почувствовал, что Россия снова стала Степью. Даже в жестокости Ленина и его сподвижников к народу узнавалось родное – московско-татарское...» [1, с. 34]. І далі: «Марксизм был усвоен паразитарно. ... с марксизмом большевики попытались обойтись вполне по-степному, как с украденным у соседа созревшим плодом, потреблять который не умели. Разумеется, результаты такого усвоения западной теории были чудовищные, по сути своей ордынские. Запад силен личностным развитием, а в орде независимая личность – явление немыслимое. Поэтому и было выбито все, что хотя бы напоминало о личностном своеобразии. Думая рвануться на Запад, вернулись в Московскую Русь» [1, с. 34].

У більшості матеріалів, що видруковувались «Вопросами философии» у 90-х – 2000-х роках висловлювалась глибока тривога щодо майбутнього Росії «на перепутьї» і, зрештою, тривога щодо перспектив усього світового співтовариства у зв'язку із тими процесами, які відбувалися в РФ. «Насколько успешно пойдет сегодняшняя вестернизация? Что нас ждет завтра? Не дай Бог, очередное невероятное усилие русского народа зажечь по-европейски обернется крахом! Если возобладают тенденции изоляционистские и по-степному экспансионистские, то при нынешнем ядерном оружии и сквернейшем состоянии нашей ядерной энергетики может развиться мировой катаклизм» [1, с. 34].

Як довела подальша історія РФ, яка винесла на поверхню російського політичного життя «честолюбца» В. В. Путіна, усі застороги були справедливими. Проте, все частіше в інтелектуальних виданнях країни звучать «заспокійливі» голоси, які покладаються на «государственный» розум вождя та «высокое предназначение русской цивилизации». У журналі «Философские науки», який і раніше був значно консервативнішим, ніж «Вопросы философии», все частіше з'являються статті ідеологічного спрямування, цитати з яких можна сміливо використовувати у інформаційній війні РФ проти України та решти колишніх республік СРСР, борючись за утвердження «русского мира». У авторських розвідках після 2008 р. все частіше ставиться питання не «помилковості» советської історії, а перспективності звинувачень на її адресу. Так достатньо поміркований автор І. М. Угрін у статті «Вопрос о российском государстве в контексте проблемы столкновения цивилизаций» 2014 року, в якій, до речі, він однозначно кваліфікує Росію як окрему цивілізацію, хоча сучасна світова цивіліологія обґрунтовано доводить, що у глобалізованому світі не може існувати і не існує локальних цивілізацій, критикує тих авторів, які однозначно засуджували советське минуле Росії. Автор пише: «Сергей Караганов, автор проекта, который в прессе получил название «Десталинизация», пишет: «Убежден, модернизация страны ни на техническом, ни на политическом уровне невозможна без изменения сознания общества, возвращения у народа чувства ответственности за себя, страну, гордости за нее, пусть временами и горькой... Общество не может начать уважать себя и свою страну, пока оно скрывает от себя страшный грех – 70 лет тоталитаризма, когда народ совершил революцию, привел к власти и поддерживал античеловеческий, варварский режим... Продолжать скрывать от себя эту историю означает неявно оставаться соучастником этого преступления». Согласно подобного рода представлениям, главное препятствие для развития российского общества, для его «модернизации» – недостаточное «покаяние» за «грех советского прошлого». Но даже если видеть в советской эпохе только «черное» (хотя каждому мыслящему человеку понятно, что ни один исторический отрезок нельзя рассматривать сквозь призму категорий «черно-белое»), что может дать подобного рода

самобичевание, тем более сейчас, когда мы стоим перед проблемами совсем иного порядка?» [5, с. 123]. Подібні питання все частіше виникали навіть у російському інтелектуальному гуманітарному просторі, допоки не перетворилися на відверту апологію советизму та формування неоімперської доктрини сучасного Кремля – путінізму [3].

На сторінках філософських видань (що, на нашу думку, само по собі є свідченням глибокої гуманітарної кризи сучасної російської культури) навіть з'являються «філософські розмисли» про можливість та припустимість локальних війн для утвердження власної національної ідеї та самоутвердження в сучасному світі. Так А. Є. Разумов у статті «Национальная идея и национальные интересы в России. Связь и разрыв поколений» 2015 року пише: «Над нашим существованием все еще висит угроза последней и окончательной глобальной войны. Ни для кого из нас война не является чем-то внешним, от чего можно уйти во внутренний мир безгрешного бытия. Она вне и внутри каждого из нас, святого и грешника, у каждого своя мера ответственности. Между тем локальные войны не перестают быть осуждаемым, но допустимым способом утвердить собственный национальный и государственный интерес, и в том числе, средством нести в мир «истину» своей национальной идеи» [4, с. 7].

Починають звучати навіть роздуми про те, що найкращий вид сучасної війни – це інформаційна війна, оскільки світ став вкрай загроженим через перевантаженість ядерною зброєю. «В современном мире, когда на вооружении наиболее развитых государств стоят технологии, способные уничтожить всю планету, цена военного конфликта слишком высока. Поэтому поле битвы перемещается из пространства географического в пространство психоэмоциональное» [5, с. 119], – пише філософ І. М. Угрін у статті «Вопрос о российском государстве в контексте проблемы столкновения цивилизаций», яка була опублікована «Філософськими науками» у 2014 році. Враховуючи рік видання, може складатися враження, що інтелектуали РФ «по мере сил» теж готували ґрунт для гібридної війни неоімперії Кремля за «русский мир». Але навіть у такій роботі не ставиться під сумнів імперськість Росії. Аналізуючи проблеми російської державності, зокрема, в іпостасі СРСР, автор стверджує, що питання війни завжди було головним для будь якої імперії [5, с. 124]. Вочевидь, на початку другої декади ХХІ ст. російським дослідникам йшлося і про можливість нового диктаторського правління. Про «переваги» і недоліки диктатури розмислоє вже цитований вище автор. (Далі цитата наводиться цілком, оскільки вона є характерною для такого типу філософування). І. М. Угрін пише: «Вся властная система Советского Союза, как и ранее в Российской империи, замыкалась на одного человека. Такой ампринцип организации характерен для государств имперского типа, он имеет свои преимущества, но при этом и свои недостатки. Один из них заключается в том, что если первый человек (монарх, император, генсек, президент) оказывается сознательно или неосознанно настроен против сложившейся системы власти, то она может быть при большой его решимости и желании разрушена или приведена в хаотическое состояние в короткие сроки. Это было наиболее уязвимое место советской системы, ее ахиллесова пята. А если известна точка, при давлении на которую рушится вся постройка, то, по образному выражению Александра Зиновьева, «иголкой можно убить слона». Можно долго спорить о том, какими мотивами руководствовался М. С. Горбачев, когда он приступал к реформированию общественного строя Советского Союза. Итог перестройки оказался однозначным, это факт. Не стало страны. Но здесь решающее значение, с нашей точки зрения, имело другое обстоятельство. В ситуации кризиса один человек, обладающий необъятной властью, может сыграть решающую роль в судьбе страны. Когда подорваны культурные основания, удерживающие всю социальную архитектуру, достаточно нажатия на «болеву точку», и многоэтажное здание власти складывается как карточный домик. Победила подпольная диссидентская культура, но не потому, что она оказалась

близка многим и сумела действительно объединить широкие слои населения, выразить их реальные чаяния и надежды, но потому, что та культура, которая объединяла людей до этого, утратила свою силу. Старое исчерпало себя, новое не родилось. В этом подлинная суть и трагедия краха Советского Союза» [5, с. 122].

Ідеї щодо перспективності інформаційної війни для вирішення проблем сучасної Росії звучать і у статтях молодих філософів РФ. Так авторки роботи «Историческая память в информационной войне. Как используются социальные сети в идеологическом противостоянии Украины и России» (2015 р.) Т. А. Чернова та К. Ю. Слеповронская, солідаризуючись із висновками монографії Н. М. Панаріна «Информационная война и третий Рим», стверджують, що перемога в інформаційній війні часто дає суттєвіші результати, ніж у фактичній «гарячій». «...информационная война есть основное средство современной мировой политики, доминирующий способ достижения духовной, политической и экономической власти» Н. М. Панарин. Информационная война и третий Рим. – М., 2003» [6, с. 16]

Отже, як бачимо, у власних дослідженнях частиною інтелектуалів сучасної Росії, зокрема, філософів, активно використовуються питання імперськості/неоімперськості Росії; колоніальності/постколоніальності колишніх республік СРСР, зокрема, України; інформаційних/гібридних/ цивілізаційних воєн тощо (тобто, спектр проблем постколоніального дискурсу) для аналізу та з'ясування перспектив РФ, а також, на жаль, для ідеологічного забезпечення гібридної війни, розв'язаної неоімперією Кремля проти сучасної України.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Кантор В. К. Западничество как проблема «русского пути» // Вопросы философии, №4, 1993, С. 24–34.
2. Пантин И. К. Россия в мире: историческое самоузнавание // Вопросы философии, № 1, 1993, С. 20–30.
3. Про сутність путінізму див., наприклад, Грабовська І.М. Російський колоніалізм і сучасна Україна: теорія та практика // Zwiastowac. Nauki i praktyki. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki. – Lublin – С. 58–61; Грабовська І. М., Щербак Н. О. Сучасний кремлівський імперський месіанізм – загроза національно-державницькій ідентифікації громадян України // Versus, № 8, 2016, С. 57–60; Грабовська І. Філософські витoki та сенс путінізму // Вісник КНУТШ «Українознавство», 1(18), 2016, С. 13–17; Грабовская И. Н., Талько Т. Н. «Русская идея» и философско-религиозные поиски В. Розанова в контексте современности // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. Науковий журнал, Вип.1(10), 2016, С. 49–54.
4. Разумов А. Е. Национальная идея и национальные интересы в России. Связь и разрыв поколений // Філософские науки, №4, 2015, С. 7–20.
5. Угрин И. М. Вопрос о российском государстве в контексте проблемы столкновения цивилизаций // Філософские науки, № 12, 2014, С. 119–128.
6. Чернова Т. А., Слеповронская К. Ю. Историческая память в информационной войне. Как используются социальные сети в идеологическом противостоянии Украины и России // Філософские науки, № 5, 2015, С. 16–23.

REFERENCES:

1. Kantor V. K. Zapadничество kak problema «russkogo puti» [Westernization as a problem for the «Russian way»] // Voprosy filosofii, №4, 1993, S. 24–34.
2. Pantin I. K. Rossiya v mire: istoricheskoe samouznavanie [Russia in the world historical recognition] // Voprosy filosofii, № 1, 1993, S. 20–30.
3. Pro sutnist putinizmu dyv., napryklad, Hrabovska I. M. Rosiiskyi kolonializm i suchasna Ukraina: teoriia ta praktyka [Russian colonialism and the modern Ukraine: theory and practice] // Zwiastowac. Nauki i praktyki. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki. – Lublin – С. 58–61; Hrabovska I. M., Shcherbak N. O. Suchasnyi kremlivskiy imperskiy mesianizm – zahroza natsionalno-derzhavnytskii identyfikatsii hromadian Ukrainy [The Modern Kremlin Imperial messianism – the threat of a national-state identification of citizens of Ukraine] // Versus, № 8, 2016, S. 57–60; Hrabovska I. Filofofski vytoky ta sens putinizmu [Philosophical origins and meaning of Putinism] // Visnyk KNUTSh «Ukrainoznavstvo», 1(18), 2016, S. 13–17; Grabovskaya I. N., Tal'ko T. N. «Russkaya ideya» i filosofsko-religioznye poiski V. Rozanova v

kontekste sovremenosti [«Russian idea» and the philosophical and religious quest V. Rozanov in the context of modernity] // Fylosofiia i politolohiia v konteksti suchasnoi kultury. Naukovyi zhurnal, Vyp.1(10), 2016, S. 49–54.

4. Razumov A. E. Natsional'naya ideya i natsional'nye interesy v Rossii. Svyaz' i razryv pokoleniy [National idea and national interests in Russia. Communication and the generation gap] // Filosofskie nauki, №4, 2015, S. 7–20.

5. Ugrin I. M. Vopros o rossiyskom gosudarstve v kontekste problemy stolknoveniya tsivilizatsiy [The Question of the Russian state in the context of the problem of the clash of civilizations] // Filosofskie nauki, № 12, 2014, S. 119–128.

6. Chernova T. A., Slepovronskaya K. Yu. Istoricheskaya pamyat' v informatsionnoy voine. Kak ispol'zuyutsya sotsial'nye seti v ideologicheskom protivostoyanii Ukrainy i Rossii [Historical memory in the information war. How to use social networks in the ideological confrontation between Ukraine and Russia] // Filosofskie nauki, № 5, 2015, S. 16–23.

Грабовская И. М., кандидат философских наук, старший научный сотрудник Центра украиноведения КНУ им. Тараса Шевченко (Киев, Украина), E-mail: visnukdnu@i.ua

Талько Т. М., кандидат философских наук, доцент ДНУ ім. Олесея Гончара (Днепр, Україна), E-mail: visnukdnu@i.ua

Некоторые аспекты использования постколониальной проблематики в гибридной войне России против Украины.

Аннотация. В статье проанализировано использование постколониальной проблематики в философских работах, увидевших свет в последние годы в ведущих философских журналах РФ «Вопросы философии» и «Философские науки». Акцентировано внимание на трансформации идей от характеристики имперскости России в оправдание неоимперской политики современного Кремля. Делаются выводы относительно участия российских философов в процессе идеологического обеспечения информационной войны России против Украины.

Ключевые слова: Украина, Россия, постколониальная проблематика, информационная война, философия РФ.

Grabovskaya I. M., PhD in philosophical sciences, senior researcher, Center of Ukrainian studies of the Taras Shevchenko National University of Kiev (Kyiv, Ukraine), E-mail: visnukdnu@i.ua

Talko T. M., PhD in philosophical sciences, associate professor, Oles Honchar Dnipro National University (Dnipro, Ukraine), E-mail: visnukdnu@i.ua

Some aspects of using the postcolonial problematics in hybrid russian's war against Ukraine.

Abstract. The article analyzes the use of postcolonial problematics in philosophical works, printed in recent years in leading philosophical journals of the Russian Federation «Questions of Philosophy» and «Philosophical sciences». The attention is focused on the transformation of the thoughts from the characteristics of the state of empire to justification of the neo-imperial policy of modern Kremlin. Conclusions are made concerning the participation of Russian philosophers in the ideological support of the information war of Russia against Ukraine.

Keywords: Ukraine, Russia, postcolonial problematics, information war, philosophers of the Russian Federation.

УДК 130.2:159.922.4

Марасюк С. С.,

кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Вищий навчальний приватний заклад
«Дніпропетровський гуманітарний університет»
(Дніпро, Україна), E-mail: marasyk@ukr.net

ПРОВІНЦІАЛІЗМ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ АСПЕКТІ

Анотація. Розглядається провінціалізм як соціокультурний феномен. Аналізуються основні підходи, напрацьовані у філософській та культурологічній літературі. Розкри-